

NOVA DOBA

Leto XXII.

Celje, petek 5. januarja 1940

Štev. 2.

Izhaja vsak petek ob 16. // Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5-50 din, za inozemstvo 10 din // Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, pritličje, desno; uprava: levo // Telefon št. 65 // Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.666

Skozi ogenj

V »Novi riječi« piše njen lastnik in izdajatelj Večeslav Vilder:

V teh dneh strahovitih dramatskih potresov bi hotel vsakdo prodreti skozi kopreno Bodočnosti. Kaj bo leta 1940.? Ali bo »boljše«? se glasijo banalna vprašanja.

Novo leto pa je nadaljevanje — romana. In če je fantazija še tako velika, vendarle pisatelj ne more, če hoče biti sprejet od čitateljev resno, delati skokov, ki so v očitnem nasprotju z vsem onim, kar je rekel v prvem poglavju. Značaji njegovih junakov ostanejo v vsem romanu enaki.

Romana človeštva ne piše samovoljno ena človeška glava. Zato je logika še neizprosnejša. Zato se moramo globlje zamisliti v preteklost, da pogodimo bodočnost, ali bolje: kaj nam je storiti v bodočnosti. Oni, ki je bolje in globlje prodrli v preteklost, bo tudi bolje spoznal bodočnost. Zato so starejši ljudje, ki so mnogo izkusili, vedno bolj pesimistični in previdnejši v sodbah nego mladost.

Ni bilo na primer treba velike modrosti, da smo na starega leta 1938. s strahom vstopili v novo leto. Izginila je bila Avstrija, Češkoslovaška je bila zapuščena od zaveznikov, okleščena in razorožena, izginila je tudi Albanija... Monarhova politika ni pomirjevala, marveč zaskrbljevala. Zato smo lanski članek na tem mestu zaključili s temno slutnjo: »V življenju posameznika so često potrebni močni udarci »usode«, da mu pade mrena z oči in da vidi svoje zabiode. Človeštvo mora skozi razmerno težje in večje moralne in materialne katastrofe, da se znajde in da pogodi smer medsebojnih odnosov... Tudi sicer smo stalno trdili, da brez vojne ni izhoda. Danes seveda to prav nič ne zveni kot neka dalekovidnost, ko je vojna tu. A na tem, da vojne ne bo in da se lahko nadaljuje monarhova politika mirnega osvajanja brez vojne, je gradilo toliko državnih! To jih je tudi zavedlo v — vojno...

Četudi se posameznik in narod težko uči iz izkušnje tujega, četudi mora pogosto ravno sam razbiti svojo glavo, vendarle neposredni primeri učinkujejo. Učinkovali so tudi na nas, pa smo ravno štiri dni pred vojno ustvarili podlago za naše notranje pomirjenje. Usoda Čehov in Poljakov, najbolj pa Čehov in Slovkov je bila medicina v premočni dozi, da ne bi bila imela svojega učinka. Tako smo prišli do edine velike aktivne postavke naše bilance. To je tudi naš ponos pred svetom.

Toda mi se moramo stalno zavedati, da smo na Balkanu in v Evropi. Balkan mora še skozi mnoge izkušnje, da se bo osamosvojil. Največje uspehe je dosegel, ko je nastopal skupno: 1. 1912. Potem so sledila po vrsti fatalna stranpota: srbsko-bolgarska vojna zaradi plena, Bolgarija se je 1. 1915. ločila in postala v svetovni vojni orodje drugih in je to drago plačala. To je dovelo do nadaljnje pogreške, da k Balkanskemu sporazumu ni pristopila tudi Bolgarija. To je ravno sedaj največja slabost Balkana...

A tudi Evropa ni mirnejša od Balkana. Ona, ki je dala kulturo vsemu svetu, ki je vrgla v poslednji kotiček tega planeta iskro svobode in ki upravlja stokrat večje prostore nego je sama, se sama v sebi lomi. Nikakor se ne more urediti in umiriti. A kar je važno: vsaka, tudi najmanjša motnja v Evropi vzemirja ves svet. Na Daljnem vzhodu divja vojni požar že nekaj let na ogromnih ozemljih in uničuje milijone življenj, toda niti od daleč ne razburja sveta toliko, kakor nestanek male Avstrije in sedaj borba male Finske! Državlanska vojna v Spaniji je držala svet v napetosti bolj kakor propast Mandžurije in Abesinije. A ni samo razburjenje, marveč prihaja celo iz daljne Avstralije, Nove Zelandije in Kanade prostovoljno vojske, da ginejo na evropskih tleh, za evropske spore.

Zato prinaša rešitev evropskega problema tudi ureditev sveta. Samo preko

Rooseveltove besede

Povečanje angleške vojske za 2 milijona mož — Uspešni odpor finskih čet se nadaljuje — Internacija nemškega parnika — Potresna in poplavna katastrofa v Turčiji

V sredo se je pričelo zasedanje kongresa Zedinjenih držav. Zasedanje je bilo otvorjeno s poslanico prezidenta Roosevelta. V tej poslanici je prezident Roosevelt obsodil diktaturo in filozofijo sile. Zaključil jo je s sledečimi pomembnimi besedami: »Mi kot zedinjen narod moramo ohranjevati na tej celini plamen človečanske svobode, razuma in demokracije ter častnega postopanja. Mi moramo te vrline poživljati in jih ohranjevati za boljši svet, ki ima priti. Naj bi naši otroci označili leto 1940. kot leto, v katerem je demokracija opravila svoj obstoj kot najboljši instrument vladavine, kar jih je človeštvo kdaj ustvarilo.«

Angleški kralj Jurij VI. je podpisal na Novega leta dan ukaz o vojaški obveznosti, ki obsega skoraj dva milijona mož od 19. do 28. leta starosti. Vsi letniki bodo še v letu 1940. poklicani pod zastavo.

Finske čete so dosegle v zadnjih dneh skoraj na vseh frontah znatne uspehe in so poleg bogatega plena zajele tudi zelo mnogo sovjetskih vojakov. Siloviti napadi sovjetskih čet na Mannerheimovo obrambno črto na Karelijski ožini so ostali doslej brezuspešni. Akcije sovjet-

skih čet močno ovirata ostra zima in sneg ki na drugi strani lajšata odpor Fincev.

Na zapadni fronti še vedno ni prišlo do večjih bojov. Tudi intenzivnost vojne na morju je zaenkrat popustila.

Urugvajska vlada je internirala nemški parnik »Tacoma«, ki ga smatra za vojno ladjo, ker je sodeloval pri potopitvi nemške oklopnice »Admiral Graf Spee«. Angleška križarka »Ajax« je prispejala v sredo na vladnostni obisk v Montevideo, angleška križarka »Achilles« pa v Buenos Aires. Vojnima ladjama, ki sta tako uspešno sodelovali v morskimi bitki s moderno nemško oklopnico »Admiral Graf Spee«, je bil v obeh mestih prirejen navdušen sprejem.

Potresna katastrofa v Anatoliji je po uradnih cenitvah terjala 45.000 človeških življenj. Ranjenih je okrog 100.000 oseb, brez strehe pa je pol milijona ljudi. Med Smirno in Brusu v zapadni Turčiji so nastale ogromne poplave. Utonilo je okrog 1.200 oseb, 25.000 pa jih je brez doma.

Dunav je v Rumuniji te dni delno zamrznil. Plovbo so morali ukiniti. Zaradi tega je sedaj oskrbovanje Nemčije z živi in nafto iz Rumunije resno ogroženo.

Odškodninski zahtevki odpuščenih Westnovih delavcev

Zanimiva odločba apelacijskega sodišča v Ljubljani

V tovarni Westen v Celju je prišlo spomladi 1936 do nekih incidentov, ki so povzročili 9. maja enodnevno stavko delavstva. Nekaj dni pozneje so delavci odstranili predelavca Franca Kresnika iz tovarne. Dne 27. avgusta istega leta je tovarniški mojster inozemec Flek v Westnovi tovarni udaril delavko Marijo Ogrizkovo. Ta dogodek je delavstvo zelo razburilo. Delavci so Fleka s silo odstranili iz tovarne in zahtevali od podjetja, da odslovi Fleka. Ker pa je podjetje to zahtevo odklonilo, je stopilo delavstvo v stavko. Tvrška A. Westen d. d. je nato izprla nad 500 delavcev in delavk, pozneje pa je sprejela nekaj delavstva zopet na delo. Ko je podjetje izročilo nekaterim odpuščenim delavcem njihove delavske knjižice, je opremilo sprejela z rdečimi žigi. Delavci trdijo, da je hotelo podjetje označiti te delavce s tem za komuniste. Delavci so iskali nato delo pri raznih podjetjih, podjetniki pa so jih odklonili, ko so videli delavske knjižice. Tako je ostalo mnogo delavcev brez posla.

Kot prvi izmed teh bivših Westnovih delavcev je pred meseci vložil Mihael Kolenc iz Celja odškodninsko tožbo proti tvrdki Westen in zahteval za izpadek zasluzka od leta 1936. dalje 28.800 din odškodnine. S sodbo okrožnega sodišča v Celju z dne 16. oktobra 1939 po je bil tožbeni zahtevek zavržen.

Evrope vodi pot do ureditve človeštva. Tudi ta vojna je bolesten tresljaj Evrope, da najde pot ozdravljenja. Četudi izgleda, da se ponavljajo stari spopadi raznih imperializmov ter vprašanja ravnotežja ali nadvlade enega nad drugimi, Evropa vendarle napreduje. Dočim so se prej stalno bojevali drug proti drugemu številni mali kralji in knezi, male države, vstopajo sedaj v borbo vse večje ideje. Da, tudi Poljska je četrtič razdeljena med Nemčijo in Rusijo, kakor pred 150 leti, na Reni se spet bije bitka kakor v teku stoletij, spet ženejo, sicer ne vere, pač pa ideologije milijone v krvavo kolo, spet križata in svoboda meče — toda danes sodeluje in drhti ves svet za cilje vojne in cilje miru. Razdelil se je v dve veliki fronti.

Mi smo delček Evrope, ne sodelujemo v tej vojni z orožjem v roki, tega tudi

Mihael Kolenc je vložil po svojem pravnem zastopniku odvetniku g. dr. Alojziju Goričanu v Celju proti tej sodbi priziv na apelacijsko sodišče v Ljubljani, ki je pred dnevi ugodilo prizivu, razveljavilo spodbijano sodbo in odredilo, da se zadeva vrne okrožnemu sodišču v Celju v nadaljnjo razpravo in razsojo.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani navaja v razlogih sledeče:

Tožnik trdi, da potem, ko ga je toženka 9. septembra 1936 odpustila, pri drugih delodajalcih ni mogel dobiti službe in da ima škodo vsled protipravnega postopanja toženke; protipravno postopanje toženke pa vidi v tem, da se je poslužila pri izdaji spričevala zoper predpise § 121. zakona o zaščiti delavcev in § 249. obrtnega zakon ardeče barve in izraza »odpuščen« in prečrtala prazni prostor, kjer naj bi bil sicer naveden odpustni razlog; nadalje da je tožnika razvpila kot komunist in mu na ta način določila in zoper dobre šege onemogočila zaposlitev pri drugih podjetjih.

Da bi bil tožbeni zahtevek, kot trdi priziv, oprt tudi na okolnost, da je toženka namesto odpuščenih delavcev najela druge, neizvežbane delavce, ki bodo čez nekaj let padli v javno breme, se iz tožnikovih navedb ne da posneti. Vsekakor pa bi bila taka trditev za to pravdo brezpomembna.

Kar se tiče zgoraj navedenega druge-

ne daj Bog, a nihče se pri nas ne vara, da se v njej kroji tudi naša usoda. Mi smo z našim sporazumom prispevali svoj delež našemu in tudi splošnemu miru. To pa še ni dovolj. Sporazum se mora na delu, na oblasti pa tudi v nesreči preizkusiti. Razni negativni elementi so že dvignili glave. Ne mislimo samo onih z ulice in iz gostilne, so tudi na drugih mestih... Vsakogar mora prežeti globoko in občuteno prepričanje, da morejo biti samo v tem sklopu državne zajednice Hrvati svobodni in Srbi močni. Vse drugo je ali megla ali propast.

Naj bo že kakor koli, letošnji prehod v novo leto je boljši od lanskega. Ni več more, težke atmosfere in slutenj pred katastrofo. Požar je tu. A ogenj ne uničuje samo, marveč tudi čisti. Na nas samih je, da ne izgorimo, marveč da se očistimo in okrepmo.

ga tožbenega temelja, je ostalo prvotno postopanje pomanjkljivo, ker v prizivu navedeni pomembni dokazi niso bili izvršeni, dasi so bili nekateri že dopuščeni. Razlog, da je svobodnemu predudarku toženke prepuščeno, delavca sprejeti ali odkloniti, ne drži, ker ne gre za to, da tožnik pri toženki ni bil nazaj sprejet, temveč za to, da pri drugih podjetjih navadno ni mogel dobiti dela. Prva stopnja ni niti utemeljila, zakaj je te dokaze opustila, in prihaja preuranjeno do zaključka, da tožnik ni doprinesel dokaza za iznešene trditve.

Pomanjkljivost postopanja in pravopomotnost presoje pa sta podana tudi glede prvonavedenega tožbenega temelja. Po § 249. obrtnega zakona v zvezi z odločbo § 121. zakona o zaščiti delavcev se ne sme v izpričevalo ničesar zapisati ali označiti, kar bi oteževalo sprejem v drugo službo. Zadostuje torej že gola možnost, da delodajalec vsled protizakonite oblike ali vsebine spričevala ne bo dobil službe, za to, da je protipravno v smislu § 249. obrtnega zakona podana; misliti je na učinek, ki ga protizakonito spričevalo more imeti na druge delodajalce in je nedopustnost vpisov ali oblike zato strogo presojeti (primerjaj Klang pri § 1163., st. 330). Stoji, da se je toženka poslužila rdeče pečatnice in da je prečrtala prazni prostor, kjer naj bi bil naveden vzrok odpusta in rabila izraz »odpuščen« oziroma »zdrav odpuščen«. Znano pa je, da je rdeča barva splošno v rabi, kadar se hoče koga opozoriti (prim. Bajič, Delavsko in nameštensko pravo str. 259; Mayer-Grünbergov komentar k zakonu o trg. pomočnikih str. 465 in Hellerjev komentar k obrtnemu redu str. 1134). Kar pa se tiče izraza »odpuščen«, ni prezreti, da je dobil vsled legalne terminologije § 82. obrtnega reda (zakon 5. II. 1907 št. 26. drž. zak. o spremembi VI. poglavje obrt. reda), dalje § 27. zakona o trg. pomočnikih 6. I. 1910 št. 20 drž. zak. in §§ 231. in 239. obrtnega zakona poseben, specifičen pomen, ki je za službojemalca neugoden in mu more otežkočiti novo zaposlitev. Zato je tožena stranka kršila določbe § 249. obrtnega zakona in se je tega tudi zavedala, kot izhaja iz ugotovitev prvostopnega postopanja in iz podatkov spisa. Vsled tožbe tožnika pod III P 975-38 okrajnega sodišča v Celju se je s poravnavo zavezala popraviti vpis tako, da je odstopila od uporabe rdeče pečatnice in je izraz »odpuščen« nadomestila z izrazom »izstopil«. Dasi ravno si je tožnik v poravnavi pridržal odškodninski zahtevek, se je zavarovala toženka samo zoper priznanje vzročne zveze med spričevalom in škodo, ne pa zoper priznanje protipravnosti vpisa. Iz ugotovitev prve stopnje v tej pravdi na listu 16. izhaja, da je toženka pri Francu Skali 1. 1930. rabila sicer isto rdečo pečatnico, toda z dostavkom »odpuščen na lastno željo«; pri Jerneju Hribarju je 1. 1928 rabila modro barvo in izraz »na lastno željo odpuščen«, pri Francu Štoru »odpuščen radi odhoda k vojakom«. Da je tožena stranka pri vseh delavcih uporabljala isto besedilo in isto barvo, je naravno, neprevidno bi bilo, posluževati se pri različnih delavcih različne barve. Da je toženka nekatere delavce kljub spornemu vpisu nazaj sprejela, med njimi tudi tožnika pred leti, ravnotako ne pomeni nič, ker toženka položaj itak in brez oziranja na vpis sama pozna in ne potrebuje svarila ali opozorila.

Ce rabijo tudi drugi delodajalci isto barvo in isto besedilo, iz tega še ne sledi, da bi taka praksa ne mogla otežkočiti delavcu nove zaposlitve. Vsekakor je toženka zoper predpise § 121. zakona o zaščiti delavcev in § 249. obrtnega zakona napravila nekaj, kar je sposobno otežkočiti tožniku novo zaposlitev. Tožnik, ki ga zadene dokazno breme v pogledu škode, je trdil, da je novo zaposlitev iskal, da je pa ni mogel dobiti in da je bil ves čas brez posla. Toženka je to zanikala in zlasti trdila, da se mora zadrževana brezposelnost pripisovati drugim vzrokom. Prvi sodnik je samo nekaj nedoločnega ugotovil v tej smeri, da je bil tožnik nekaj časa zaposlen pri

Sokol Celje I se krepko uveljavlja

Lepi uspehi mladega sokolskega društva

Mlado in izredno agilno Sokolsko društvo Celje I je imelo v petek zvečer v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju svoj tretji redni občni zbor, na katerem je podalo obračun svojega smotrnega, požrtvovalnega in nad vse uspešnega dela.

Društveni starosta br. Fraujo Vrečko je v začetku pozdravil vse navzoče, zlasti župnega starosta br. Smertnika, župno načelnico s. Grudnovo in zastopnika tiska, urednika br. Pečnika. Nato je vzkliknil starešini SKJ Nj. Vel. kralju Petru II. in se spomnil lani umrlih društvenih pripadnikov br. Slavka Pečnika in Cirila Bregarja. Starosta je v svojem poročilu podčrtal marljivo in požrtvovalno delovanje bratov in sester v društvu ter jim izrekel iskreno zahvalo. Na društveno delovanje je lani vplivalo dejstvo, da je moralo mnogo funkcionarjev začasno ukiniti svoje delo v društvu in izvrševati svojo vojaško dolžnost. Društveni gospodarski odsek, ki mu predseduje br. Ivo Gams, je deloval tako uspešno, da je bil proračun dohodkov daleč presežen. Društvo si je lani nabavilo skoraj vse telovadno orodje in je izdalo zanj 15.500 din. Ob podpori Sokolskega društva Celja-matice je dalo položiti v svoji telovadnici park na tla in uredilo novo razsvetljavo. Nacionalna javnost je društvo krepko podpirala. Ob zaključku svojega poročila je br. starosta ostro nastopil proti defetizmu, ki ga hočejo širiti nasprotniki našega naroda med našimi ljudmi in poudaril, da mora sokolstvo graditi stavbo narodne sloge, v kateri ne sme biti mesta za razne razprtije, ki skupnosti samo škodujejo.

Župni starosta br. Smertnik je sporočil pozdrave župne uprave. Poudaril je, da je doseglo mlado društvo v treh letih svojega obstoja lepe uspehe in da je že sedaj eno prvih društev v celjski sokolski župi. Podčrtal je veliki pomen sokolskega narodno obrambnega delovanja v industrijskem predelu Celja, v katerem ima društvo svoj sedež. V tem predelu so bili tuji vplivi že od nekdaj močni. Kako bi izgledalo Gaberje in tudi Celje, če bi ne bil pred 30. leti zgrajen Sokolski dom v Gaberju! Danes je čas, ko se mora vsak naš človek zavedati, da mora biti vsak trenutek pripravljen braniti svojo domovino, ji zvesto služiti in storiti vse, da ostane domovina svobodna. Slovenci se moremo popolnoma svobodno razvijati samo v veliki zedinjeni Jugoslaviji in le v sklopu Jugoslavije bomo upoštevani in spoštovani. Sokolstvo mora biti prava duhovna vez vsega jugoslovenstva. Če bo potrebno, se bo sokolstvo uprlo vsakomur, ki nas bi hotel napasti od znotraj ali od zunaj. Govor župnega staroste je bil sprejet z navdušenim odobravanjem.

Ker je društveni tajnik pri vojaki, je podal tajniško poročilo brat Sparhakl. Društvo je v preteklem poslovnem letu priredilo dve proslavi praznika zedinjenja, miklavževanja za članstvo, deco in naraščaj, slivestovanje, maškarado, naraščajsko telovadno akademijo, javen telovadni nastop, akademijo v proslavo kraljevega rojstnega dne, priredilo s Sokolskim društvom Celjem-matico proslavo kraljevega rojstnega dne in komemoracijo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem ter sodelovalo pri raznih tekmah, sokolskih nastopih in zletih.

Načelnik br. Pušnik je poročal o razgibanem tehničnem delu. V preteklem poslovnem letu je telovadilo 25 članov, 13 članic, 25 naraščajnikov, 14 naraščajnic, 44 moške in 33 ženske dece, skupaj 154 pripadnikov. Prosvetar br. inž. Borut Marinček je poročal o prirejenih predavanjih, proslavah in akademijah. Poročilo blagajnika br. Černigoja izkazuje 41.866 din dohodkov in 36.764 din izdatkov. Društveno premoženje znaša 46.445 din. Na predlog revizorja br. inž. Pipuša sta prejela bla-

Nassimbeniju, v ostalem je pa samo ugotavljal, kje so drugi delavci, in ne tožnik, zaman iskali posla. Zato se je moralo tudi iz tega razloga prizivati ugoditi in se z nadaljnjimi prizivnimi razlogi ni bilo treba baviti.

gajnik in ves odbor razrešnico s pohvalo.

Matrikarica s. Verbkova je poročala, da ima društvo 170 članov, 31 članic, 20 naraščajnikov, 10 naraščajnic, 62 moške in 49 ženske dece, skupaj 346 pripadnikov. Vrednost inventarja, o katerem je poročal gospodar br. Kodela, znaša din 44.513.50. Za nov inventar je izdalo društvo v pretekli poslovni dobi 22.000 din. Poročilo o izvedbi sokolske Petrove petletke je podal starosta br. Vrečko. Društvo si je nabavilo skoraj vse orodje, ostanek pa bo kupilo v novem poslovnem letu. Pridobilo je mnogo novega članstva. Društveni socialni fond še ni osnovan, pač pa je društvo preskrbelo nekaterim svojim članom zaposlitev. V sokolsko gozdno šolo je poslalo 8 moške in 3 ženske dece ter štiri naraščajnike in štiri naraščajnice.

Na predlog br. Vučka so bili v novi odbor soglasno izvoljeni naslednji bratje in sestre: starosta Franjo Vrečko, podstarosta Ivo Gams, tajnik I Fran Smid, tajnik II. Lojze Vidmar, načelnik Ciril Pušnik, namestnik načelnika Rado Ložar, načelnica Tončka Verbkova, namestnica načelnice Minka Ozebkova, blagajnik Lojze Koštomaj, namestnica blagajnika Bruna Volkarjeva, prosvetar inž. Borut Marinček, matrikar Slavko Grilec, društveni zdravnik dr. Stjepan Ivić, gospodar Slavko Kodela, odborniki Karol Perc, Anton Drfoenik, Andrej Arko, Tone Pajk, Franjo Videnšek, Mara Poglajenova in Julijana Fabijanova. V nadzorni odbor so bili izvoljeni br. Albin Pečar, inž. Ivo Krulc in inž. Iskren Pipuš, v društveno razsodišče pa br. Anton Kresnik, kapetan Krsta Jarić in inž. Božo Marjanovič. Za predsednika gospodarskega odseka je bil izvoljen br. Ivo Gams, za njegovega namestnika pa br. Tomše.

Društveni proračun za novo poslovno leto predvideva 13.000 din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Članarina je ostala neizpremenjena: 30 din letno za telovadeče in 36 za netelovadeče.

Politika

Najboljša medicina

Beograjska »Politika« je v svojem uvodniku »Nepotrebne skrbi« pred dnevi odločno reagirala na tendenciozne vesti nekaterih inozemskih časopisov o oživiljenju komunistične propagande v Jugoslaviji. »Politika« ugotavlja, da socialna struktura in politična organizacija naše države izključuje vsako notranjo nevarnost in zlasti vsako propast vsled komunizma.

K temu pripominja splitski »Narodni list«: Popolnoma se strinjamo! — Toda sodelovanje naroda in dobra socialna politika sta najboljša zaščitna medicina...

Preseljevanje Nemcev

Agencija Exchange telegraph objavlja vest iz Rima, da je nemška vlada odobrila kredit v znesku 100 milijonov mark za priprave za preselitev Nemcev iz balkanskih držav. Ko bodo končana zadevna tehnična dela, se bodo pričela pogajanja med nemško vlado in vladami balkanskih držav zaradi preselitve Nemcev iz teh držav v Nemčijo. Preseljevanje bo izvršeno še letos.

Na Južnem Tirolskem je glasovalo 75% tamkajšnjih Nemcev za preselitev v Nemčijo, drugi pa hočejo ostati na svoji zemlji kot italijanski državljani z vsemi posledicami, ki jih to državljanstvo po zakonu prinaša Nemcem, ki ostanejo v Italiji.

Bratsko srce

Splitski »Narodni list«, objavlja naslednji dopis našega visokošolca iz Prage: »Ko so zaprli češke visoke šole, aretirali profesorje in dijake ter ustrelili prvake omladinskih organizacij, so morali jugoslovenski visokošolci zapustiti Prago in Češko. Znašli so se v težkih moralnih in gmotnih razmerah. Ob tej priliki so Čehi zbrali na hitro roko kot prvo pomoč v korist naših dijakov 17 tisoč čeških kron. Upoštevaajoč, v kakih razmerah živijo oni, se je ta plemeniti čin globoko dojmil vseh naših visokošolcev. Ali vračamo mi isto ljubezen češkemu bratom?«

Slovanski blok

Madžarski list »Pester Lloyd« komentira proglas poljske vlade v emigraciji in ga obtožuje, da je panslavističen. Madžarski list pravi, da »slovanski blok od Baltika in Črnega morja do Jadrana«, o katerem govori poljski proglas, predstavlja panslavističen sen, ki bo izzval odpor vseh činiteljev, ki nasprotujejo tej težnji.

Anglija v vojni

Veliki angleški državnik Benjamin Disraeli (1804—1881) je dejal 3. junija 1862 v angleškem parlamentu:

Anglija je edina država, ki kadar se spusti v vojno, ki jo smatra za pravično, nikoli ne popusti v svojih naporih, dokler ne doseže svojega cilja. Zaradi tega so vedno čutili v starih časih in v preteklih generacijah, da skoraj ni države v Evropi, pa naj bi bila tudi najpomošnejša in najmočnejša, ki bi mogla iti tretjikrat v vojno. A kaj je, kar nam daje moč, da lahko nadaljujemo vojno, v kateri smo pripravljene izdržati do konca, ker smo prepričani, da je pravična? To so finančne rezerve Anglije. To je prepričanje, da so angleške rezerve, če se odločimo za vojno, tako velike, da ni govora o tem, ali je to prva, druga ali tretja vojna, marveč je, kakor smo dokazali v starih časih, naša odločitev, ki jo podkrepljujejo naše rezerve, tako čvrsta, da se lahko borimo do konca na nedoločen čas.

Francija in Jugoslavija

Pariški list »Epoque« piše, da bo po gospodarskem sporazumu med Francijo in Jugoslavijo, ki je stopil 1. t. m. v veljavo, Francija kupovala v Jugoslaviji velike količine raznih proizvodov, tako n. pr. mesa, drv, tobaka, rud in konoplje, ki jih potrebuje v vojnem času. Ti nakupi lahko dosežejo vrednost 1 milijarde dinarjev na leto in bodo v veliki meri služili odplačevanju jugoslovenskih posojil v Franciji, tako da Jugoslaviji ne bo treba plačevati teh dolgov z devizami.

Sovjetski upravniki

Turški zunanji minister Saradzoglu je dejal po svojem povratku iz Moskve, da je Stalin človek z velikimi sposobnostmi, da pa so vsi ostali sovjetski upravniki, civilni in tudi vojaški, napravili zelo beden vtis.

Bolgarske volitve

V Bolgariji so dali v nekem volilnem okrožju zapreti večino kandidatov opozicije, nakar je dobila vladna lista v tem okrožju ogromno večino.

Češkoslovaško zlato

Predsednik Slovaške monsijnor Tiso je izjavil, da ni dobila banka »neodvisne« Slovaške od svojega zaščitnika niti pare zlata bivše češkoslovaške Narodne banke.

Salazarjevi dohodki

Kakor poroča zagrebška »Nova riječ«, plačuje Portugalska s proračunom, ki je večji od proračuna Jugoslavije, šefu svoje državne uprave prof. Salazarju 8000 dinarjev na mesec. Prof. Salazar živi izključno od te plače v malem, skromnem stanovanju in ima samo eno staro služkinjo.

Predavanja Hitlerjevega nečaka

Willy Hitler, sin Hitlerjevega polbrata, ki je pobegnil iz Nemčije v Anglijo, predava sedaj v Ameriki o temi: »Kaj misli nemški narod?« Tako poroča »Nova riječ«.

Domače vesti

SREČEN BOŽIC

želita vsem bratom pravoslavne vere uredništvo in uprava »Nove dobe«.

— Uvedba državne trošarine na vino in žganje. Ministrski svet je na predlog finančnega ministra izdal uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini. S to uredbo se znova uvaja državna trošarina na vino v višini 1 dinarjev pri litru, na šampanjec v višini 10 dinarjev pri litru, na fina vina v višini 3 din pri litru in na žganje v višini 10 din od hektolitrske stopnje alkohola. Ta državna trošarina je bila uvedena s 1. januarjem t. l., ko so bile ob-

Kino • UNION • Celje

Od 5. do 6. januarja

Proti svoji volji-očka!

Briljantna komedija z največjim nemškim umetnikom **Heinzom Rühmannom** v glavni vlogi

Od 7. do 8. januarja

Velika rusko-poljska umetnina

PO POTI USODE (Z N A C H O R)

Prvi slovanski film iz družabnega življenja Poljske

Od 9. do 11. januarja

sijajna Huberjeva komična opera

FRA DIAVOLO

V glavnih vlogah:

STAN LAUREL in

OLIVER HARDY

enem ukinjene banovinske trošarine na vino in žganje. Odslej banovine ne morejo na vino in žganje nalagati nobene dajatve. Uredba določa, da bo finančni minister banovinom nadomestil izpadli dohodek iz posebnih sredstev. V dravski banovini, kjer se sedaj pobira banovinska trošarina, se bo glede obremenitve spremenilo v toliko, da se bo namesto banovinske trošarine na žganje v višini 5 din pobirala državna trošarina v višini 10 din na hektolitrsko stopnjo alkohola, torej 100% več. Obenem se poveša trošarina na šampanjec, kajti doslej je znašala banovinska trošarina 3 din od litra, odslej pa bo znašala državna trošarina 10 din od litra. Na vino bo ostala trošarina nespremenjena, le da se bo namesto banovinske plačevala državna trošarina. Na fina vina bo znašala državna trošarina 3 din. Obenem se z novo uredbo maksimirajo občinske trošarine na vino in žganje. Občinska trošarina na vino ne sme na sedežih banovin presežati zneska 1.50 din na liter (v Ljubljani znaša sedaj 1.50), v ostalih mestih ne sme znašati več nego 1 din (v Celju znaša sedaj 1.50 din), v ostalih občinah pa ne več kakor 0.50 din. Občinska trošarina na žganje je v mestih maksimirana na 5 din od hektolitrske stopnje, v ostalih krajih pa ne sme presežati 3 din od hektolitrske stopnje.

— Reforma poslovnega in luksuznega davka. V okviru davčne reforme je predvideno povečanje donosa poslovnega davka za 250 milijonov na leto. Reforma poslovnega davka se nanaša predvsem na postritev predpisov za pobiranje tega davka. Finančni minister je tudi izdal uredbo o odmeri in plačilu luksuznega davka. Luksuzni davek, ki je znašal doslej 12%, znaša od 1. t. m. dalje 12, 15 odnosno 20% od prodajne cene odnonsno od prometne vrednosti blaga, stavljenega v promet, odnosno od cene blaga pri uvozu.

— Nevšečnosti s soljo. V zadnjem času se množijo pritožbe, da ni dobiti drobne soli in da dobivajo trgovci le debelo sol. Odjemalci se potem ne jezijo na monopolno upravo, temveč na trgovce, ki so sami do skrajnosti nevoljni zaradi nerada. Druga stalna pritožba je zaradi živinske soli. Zakaj ne smejo te prodajati tudi maloprodajalci? Čisto po nepotrebnem izgublja zaradi tega ljudje čas in se jezijo ker morajo tudi več kilometrov daleč, da dobijo živinsko sol. Naj se vendar že enkrat ta stvar uredi, ker res ne gre, da se maloprodajalcem dela škoda, vrhu tega pa še povzroča kupovalcem soli nepotrebna pot.

— V vodnjaku se je ubil. Prde dnevi so pri posestniku Karlu Tajnšku v Košnici pri Slivnici pili vso noč v družbi godbenikov, ki so bili prišli voščit novo leto. Okrog 8. zjutraj je šel Karel Tajnšek krmil živino. Ko je stopal po lestvi na kozolec, je izgubil ravnotežje in padel naravnost v vodnjak. Tam je tresel z glavo ob led s tako silo, da mu je počila lobanja. Ko so ga domači kmalu našli, je bil že mrtev.

— Za podvig zimskega sporta in turizma v Sloveniji. Lep doprinos k propagandi zime, zimskosportnih krajev in postojank v Sloveniji pomeni zimska številka mariborske tujskoprometne revije »Jugoslovanski biseri«, ki jo urejuje prof. dr. Fr. Mišič v Mariboru in ki je izšla te dni. Ze naslovna slika smučarjatekmovalca in Zorzutova uvodna pesem »Ej, zima!...« ustvarita brž ubrano, pravo zimsko razpoloženje. Isto velja za vse, resnično krasne zimske slike, s

katerimi je ta številka razkošno opremljena, in za vse v slovenskem, srbohrvatskem jeziku in tudi v cirilici objavljene članke, pa naj se ti nanašajo na naše smučarske postojanke in terene v visokogorju, v Savinjskih in Julijskih Alpah, v sredogorju, na Pohorju in v Zassavju, ali na naša tudi pozimi odprta zdravilišča v Rogaški Slatini, na Dobrni in v Laškem. Mnogo zimskega solca in zimskosportnega veselja sije z vsake strani te zimskosportne publikacije v sobo in srce bralčev in ogreva za ono panogo sporta, ki se je baš v naših dneh tako sijajno proslavila v službi narodne obrambe na severu. Ako spada vsled tega ta številka »Jugoslovanskih biserov« predvsem tudi v roke naše mladine, bo na drugi strani za zimo, zimski sport in zimski tujski promet v Sloveniji delala v ostalih delih države brez dvoma dobro in znatno propagando.

— Dva požara. V Parožu pri Dobrni se je te dni vnela stena pri močno zakurjenem štedilniku v leseni hiši posestnika Franca Voršnika. Ogenj se je hitro razširil na vso hišo, ki je pogorela do tal. Voršnikova družina je tako ostala sredi hude zime brez strehe. Hiša ni bila zavarovana. Pred dnevi je zgorela v Stajngrobu pri Gornjem gradu stara opekarna Marije Sotlerjeve. Skoda znaša okrog 6000 din.

Celje in okolica

c Gibanje prebivalstva v preteklem letu. V letu 1939. se je rodilo v Celju 876 otrok (445 dečkov in 431 deklic). Več kot polovica novorojenčkov je bilo iz drugih župnij. Lani je umrlo v Celju 486 oseb (271 iz celjske župnije in 215 od drugod). Moških je umrlo 261 (med temi 141 iz Celja), žensk pa 230 (med temi 130 iz Celja). Poročili so se 203 pari.

c Celje v luči kriminalne statistike. Lani je bil v Celju izvršen dvojen roparski umor v Medlogu, čigar žrtvi sta postala gostilničar Anton Ovirik in njegova žena Rozalija. V letu 1938. ni bilo v Celju nobenega roparskega umora. Medtem, ko je bila predlanskim izvršena v Celju 301 tatvina s skupno škodo 151.212 din, je število tatvin lani padlo na 283, škoda pa se je povečala na 220 tisoč 889 din. Celjska policija je lani uspešno obravnavala 228 tatvin s skupno višino škode v znesku 183.052 din. Med tatvinami je bilo 19 vlomnih, 6 žepnih, 73 tatvin koles in 121 manjših tatvin. Število prevar je znašalo lani 36 z 18.343 din škode nasproti 43 prevaram z 20.998 din škode v letu 1938. Izmed 36 prevar jih je policija uspešno raziskala 33 s skupno škodo 17.420 din. Poneverb je bilo lani 27 s škodo 16.513 din nasproti 39 s škodo 21.112 din leta 1938. Uspešno raziskanih je bilo lani 22 poneverb s skupno škodo 11.171 din. Poleg tega je policija obravnavala lani še 352 različnih kazenskih prestopkov. V Celju je bilo lani 8 požarov, ki so povzročili 218.400 din škode. Življenje je izgubilo lani v Celju po lastni ali tuji krivdi 19 oseb in sicer 10 vsled nesreče, 7 zaradi samomora in 2 zaradi umora. Predlanskim je bilo v Celju izvršenih 5 samomorov. Pri policiji je bilo prijav-

ljenih 136 izgub v vrednosti 43.851 din. Sedem strank je izgubljene predmete vrnilo, ostali pa so bili izročeni najditeljem.

c Razgibano društveno življenje. V Celju deluje sedaj 131 društev. Lani je bilo ustanovljenih 10 novih društev, od teh 6 prosvetno-kulturnih, 2 stanovski in 1 zabavno. V Celju je 33 prosvetno-kulturnih, 38 stanovskih, 11 humanitarnih, 8 narodno obrambnih, 8 telesno vzgojnih, 8 gospodarskih, 8 mladinskih, 5 sportnih organizacij, 4 zabavna, 1 kolesarsko društvo ter 4 prostovoljne galske in reševalne čete.

c Silvestrovanje Sokola Celja-matice. Letošnje silvestrovanje je po zanimivosti in izvedbi sporeda znatno nadkriljevalo lansko. Prva točka z burko je vzbudila mnogo smeha in navdala goste z veselim razpoloženjem. Sestra Helena Rajhova nam je že nekajkrat pripomogla do prijetnega razvedrila, pa je bila tudi to pot s svojim nastopom v burki na višku. Po pravici smo je veseli, da daje našemu gledališkemu odseku svojo odlično igralsko sposobnost na razpolago, samo želimo, da bi imeli priliko jo večkrat videti na našem odru. Tudi ostale igralkice in igralci so podali svoje vloge dobro. Nadaljnje točke, ki so jih izvajali v cirkusu izključno mlajši člani in članice iz vrst telovadecih, so bile posrečene in nekatere naravnost izvrstno izvedene. Med nastopajočimi smo naleteli na komike, ki so občinstvo venomer spravljali v smeh. Naši bratje in sestre so nam dokazali, da so v položaju nam poleg resnega dela nuditi tudi razvedrilo in zabavo. Zanešen in odločen je bil polnočni govor starešine brata dr. Milka Hrašovca, ki je izzval burne ovacije. Učinkovita je bila tudi polnočna alegorija. Vsi prostori so bili natrpano polni, tako da je prireditev v vsakem pogledu uspela.

J U T R I
V. AKADEMSKI PLES
„SLOGE“
NARODNI DOM — CELJE
BAR BROADWAY

c Nova carinarnica I. reda v Celju ima uradne prostore v palači Pokojninskega zavoda pri kolodvoru, skladišče pa v bivših skladiščnih prostorih družbe Sladkor za kolodvorom. Za upravnika celjske carinarnice je imenovan g. Fabjan iz Maribora.

c Tujski promet, umrljivost in brezposelnost. V mesecu decembru je obiskalo Celje 788 tujcev (727 Jugoslovenov in 61 inozemcev) nasproti 918 v lanskem novembru in 926 v predlanskem decembru. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 44 oseb in sicer 12 v mestu in 32 v javni bolnici. Pri celjski borzi dela je bilo 1. t. m. v evidenci 454 brezposelnih (357 moških in 97 žensk) nasproti 357 (271 moškim in 85 ženskam) dne 20. decembra. Delo dobi 30 rudarjev, po 1 električar z mojstrskim izpitom in kurjač, po 6 kuharic in kmečkih dekel, 5 služkinj, 4 tkalke ter po 2 sobarici in postrežnici.

c Božična služba božja v pravoslavni cerkvi sv. Save v Celju bo po sledečem redu: na badnji dan v soboto 6. t. m. ob 24. jutrenje, prvi dan božiča v nedeljo 7. t. m. liturgija ob 10., drugi dan v ponedeljek 8. t. m. ob 10., tretji dan v torek 9. t. m. pa ob 9. Tretji dan bo po končani liturgiji ob 10. blagodarjenje za rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije.

c Svetosavska beseda. Upravni odbor pravoslavne cerkvene občine v Celju sporoča cenj. občinstvu, da zaradi resnih časov, ki jih preživljamo, letos ne bo Svetosavske besede. Na dan sv. Save v soboto 27. t. m. bo samo ob 10.30 v telovadnici v I. drž. narodni šoli šolska proslava z blagoslovitvijo vode in rezanjem kolača. Ta dan bo ob 9. služba božja v pravoslavni cerkvi sv. Save, nato pa procesija v omenjeno telovadnico.

c Na šahovskem brzoturnirju za prvenstvo v decembru, ki ga je priredil pretekli petek Celjski šahovski klub, si je priboril prvenstvo g. inž. Srečko Sajovic z 7 točkami in pol izmed 9 dosegljivih. Drugo in tretje mesto si delita gg. Niko Pešič in Dobrajc, vsak s 6 točkami in pol.

c 20-letnica Celjskega šahovskega kluba. V proslavo 20-letnice svojega uspešnega delovanja bo priredil Celjski šahovski klub v kratkem družaben večer.

c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 9. t. m. od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

c »Via mala« v celjskem gledališču. Mariborsko Narodno gledališče bo uprizorilo v petek 12. t. m. ob 20. v celjskem gledališču dramo »Via mala«, ki je dosegla tudi v Mariboru velik uspeh. Predstava je za abonma. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v Slomškovi knjigarni.

c Novoletno obdarovanje koroških borev. Krajevna organizacija Legije koroških borev v Celju je priredila v soboto 30. decembra zvečer v posebni sobi gostilne »Pri angelu« novoletno obdarovanje najrevnejših članov. Odbor se iskreno zahvaljuje vsem, ki so z darovi v blagu in gotovini pripomogli, da je mogla krajevna organizacija nuditi nekaj priboljška tudi onim, ki so bili do sedaj skoraj pozabljeni, čeprav so sodelovali pri postavljanju naših severnih mejnikov.

c Krajevna organizacija Legije koroških borev v Celju obvešča svoje članstvo, da bo 10. t. m. zaključila sprejemanja prijav za spominsko kolajno. Člani iz celjske občine, ki prijavnih tiskovin še niso dvignili, se na to posebno opozarjajo. Tiskovine se dobe pri tov. tajniku Muleju, predsedniku Briščku, Kosu v Gosposki ulici in Kronovšku na Glavnem trgu 6. Članstvo se naj o tem medsebojno obvesti. Prijavne tiskovine je treba najpozneje do 10. januarja vrniti zgoraj imenovanim. — Odbor.

c Nov dopisnik Delavske zbornice v Celju. Dopisništvo Delavske zbornice v Celju je prevzel bivši krojaški mojster Jože Arnšek iz Sevnice, brat Nežke Arnškove, članice sosveta Delavske zbornice in pobornice Zveze združenih delavcev v Celju. Dosedanji dopisnik g. Jože Grošelj, ki je skušal pri svojem de-

lu v Celju upoštevati pravice vseh strokovnih organizacij, kar izvestnim ljudem ni bilo pogodu, se je vrnil v Ljubljano in prevzel svoje prejšnje mesto kot tajnik Jugoslovanske strokovne zveze.

c Iz železniške službe. Železniški kontrolor g. Ivan Kušar je premeščen s postaje Videm-Krško na postajo v Celju.

IV. CELJSKI KARNEVAL

na 'pusno' soboto 3. februarja 1940 v Narodnem domu

c Ukinitev nedeljskega obratovanja v mesnicah in na stojnicah. Mesarski in klobasičarski mojstri v Celju so na prošnjo in sporazumno s pomočniki sklenili ukiniti nedeljsko obratovanje v mesnicah in na stojnicah v zimskih mesecih in sicer vsako leto od 1. decembra do 1. marca. V nedeljo 7. t. m. in naslednje nedelje bodo torej mesnice in stojnice zaprte. Občinstvo se naproša, da se založi z mesom že ob sobotah.

c Vsi frizerski saloni bodo na praznik Treh kraljev 6. t. m. do 12. dopoldne odprti, v nedeljo 7. t. m. pa ves dan zaprti.

c Splošen šahovski turnir. Pred dnevi je bil pod vodstvom reditelja g. Nika Latinoviča zaključen splošni turnir Celjskega šahovskega kluba. Igralci, ki so dosegli polovico dosegljivih točk, so postali zmagovalci in imajo pravico igrati v glavnem turnirju za prvenstvo Celjskega šahovskega kluba. Prvak v splošnem turnirju je postal g. prof. Tavčar z 11 točkami in pol od 12 dosegljivih. Dosegel je torej 95 odstotkov dosegljivih

Slike za legitimacije
najhitreje, točno in dobro izvršuje
Foto Pelikan
Celje - Razlagova ulica

točk. Drugo mesto si je priboril g. Jože Reichman z 10 točkami ali 83 odstotki, tretje pa g. Jože Kroflič z 9 točkami ali 75 odstotki. Med nagrajenimi je še g. dr. Josip Cerin z 8 točkami in pol ali 70 odstotki. Brez nagrade sledijo še gg. Ziga Vučkovič z 8 točkami ali 66 odstotki, Franjo Eisenbacher in Viktor Lauš s 7 točkami ali 58 odstotki ter katehet Ignacij Feguš iz St. Jurija s 6 točkami ali 50 odstotki. Vsi zmagovalci naj se še ta teden prijavijo h glavnemu turnirju in borbi za prvenstvo CSK.

Za Vaše knjigovodstvo v novem letu trgovske knjige, rednike, kartoteko in druge potrebščine za pisarno v veletrgovini papirja in knjigarni KARL GORICAR, vdv., Celje, Kralja Petra c. 7—9.

c Zabavni večer CPD bo, kakor smo že poročali, v soboto 27. t. m. v vseh prostorih Narodnega doma. Za telo in

Naročajte „Novo dobo“,
pridobivajte naročnike za naš list
in oglašujte v njem!
Podpirajte nacionalni tisk!

dobro voljo bo odlično preskrbljeno, saj bo jedace in izvrstnega haloškega vina na pretek in plesalo se bo ob zvokih celjskega jazza. Poleg tega bodo nastopili tudi različni umetniki. Naj omenimo za danes le g. Stanka Preka, virtuoz na kitari, ki bo s svojo igro prav gotovo zadivil vsakogar. Vneti poslušalci radia ga najbrž že poznajo, saj večkrat igra v ljubljanskem in beograjskem radiu, pa tudi samostojne celovečerne koncerte je že priredil v Ljubljani in drugod. Njegov nastop v Celju bo gotovo vzbudil veliko zanimanje!

c **Celjsko pevsko društvo** bo imelo odsljej zopet redne pevske vaje in sicer ob torkih za mešani zbor, ob četrkih za ženski zbor in ob petkih za moški zbor. Pevke in pevci, obiskujte pevske vaje redno in točno, ker so pred nami važni nastopi.

c **Skoraj 14 milijonov je šlo v zrak.** Glavna tobačna zaloga v Celju je prodala lani za 13.643.125 din tobaka in tobačnih izdelkov ter za 180.200 din cigaretnih papirčkov.

c **Sokolsko društvo Celje-matica** sporoča, da se prične prihodnji teden, to je od 8. t. m. dalje zopet redna telovadba vseh oddelkov. Članstvo, naraščaj in deco vabimo, da se redno udeležuje telovadbe.

c **Požar sredi mesta.** V dvoriščni stavbi trgovca Franca Ocvirka Za kresijo v Celju je v torek zamrznila straniščna cev. Lastnik hiše je naročil nekemu delavcu, naj očisti zamrzlo cev. Delavec je postavil v stranišče malo peč. Naložil je nanjo oblanje in zakuril. Ko je ogenj ugasil, je delavec odšel. Zaradi vročine se je vnel na podstrešju tram in počasi tlel. V sredo okrog 16. pa je nastal na podstrešju ogenj, ki se je hitro razširil na soboto in kuhinjo v kateri stanuje postrežnica Marija Ropotarjeva. Celjski gasilci so takoj prihitali na pomoč. Napeljali so cevi do vodnjaka pri mestnem gledališču in začeli gasiti. Čez dve uri je bil ogenj že udušen. V stanovanju Ropotarjeve je ogenj uničil vse pohištvo, obleko in perilo, zgorelo je tudi nekaj denarja. Pri gašenju je voda tekla skozi strop v prvo nadstropje v stanovanje čevljarkega mojstra Bergleza in mu je tam povzročila znatno škodo. Skupna škoda vsled požara znaša okrog 20.000 din.

c **Zetev smrti.** Na Cesti na grad 17 je umrla v torek 10-letna kovačeva hčerka Ivanka Osekova, v Medlogu pa je umrl v četrtek sinček trgovskega sluga Marijan Krajnc. V celjski bolnici so umrli: na Novega leta dan 57-letna služkinja Ana Potočnikova iz Zalca, v sredo 40-letni posestnik Vladimir Kačur od Sv. Krištofa pri Laškem (o čigar smrti nesreči poročamo med dopisi iz Laškega) in 29-letna služkinja Terezija Klepejva iz Celja, v četrtek pa 69-letna preužitkarica Alojzija Pergerjeva iz Preserja pri Braslovcah. N. p. v. m.!

c **Dvignite nagrade!** Ob zaključku božične likovne razstave celjskih slikarjev, ki je bila v dvorani Mestne hranilnice, so bile izžrebane naslednje štiri številke vstopnic: 247 (prva nagrada), 180 (druga nagrada), 1977 (tretja nagrada) in 623 (četrti nagrada). Kakor smo že poročali, prejmejo dobitniki štiri umetniške slike. Po dve sliki sta v podružnici »Jutra« in v podružnici »Slovenca« v Celju. Dvignite slike na podlagi predložene vstopnice in legitimiranja takoj te dni! Slike, ki do ponedeljka 3. t. m. ne bodo dvignjene, bodo zapadle in bodo prešle v last razstavljalcev.

c **Uradno popraviljanje volilnih imenikov v letu 1940.** Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo: Po § 5. zakona o volilnih imenikih, Službeni list z dne 12. sept. 1931 št. 347-34, mora mestno poglavarstvo v dobi od 1. do vštetelega 31. januarja vsakega leta izvršiti uradne popravke stalnih volilnih imenikov. Pri tem vpiše v volilne imenike s svojim sklepom vse osebe, ki imajo volilno pravico, pa še niso vpisane ter izpusti na isti način one, ki so izgubili to pravico. Voljaki, ki so odslužili oziroma ki v letu 1940. služijo svoj rok, se vpišejo uradno. Volilno pravico za volitev v narodno skupščino imajo vsi moški državljani kraljevine Jugoslavije po rojstvu ali naturalizaciji, ko so dovršili 21. leto starosti in vsaj že leto dni bivajo v občini. Državni in javni samoupravni uslužbenci se vpišejo v volilne imenike Celja, ako imajo v njem svoj službeni sedež. Za državne uslužbence se enoletno bivanje ne zahteva. Vse osebe, ki imajo pravico do vpisa, pa v imenikih še niso vpisane,

Dne 3. I. 1940. je gorelo v Celju

Ali imate že zavarovano svoje imetje: pohištvo, živila, trgovske zaloge itd. proti požaru? — Obrnite se takoj na

ekspozituro Banke „Slavije“ v Celju, tel. št. 199

ki Vam za malenkostno plačilo zavaruje Vaše imetje!

naj se zglasijo v času od 10. do vštetelega 30. t. m. med 9. in 12. dopoldne v s. št. 2 mestnega poglavarstva. S seboj naj prinesejo krstni list, uradno potrdilo o državljanstvu in uradno potrdilo o predpisanem bivanju v občini Celju. V navedenem času naj se zaradi popravkov v imenikih zglasijo tudi oni, katerih imena, poklici, službeni in drugi nazivi ter bvališča niso vpisani.

c **Naznanjanje nevarnosti napadov iz zraka.** Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo: V bodoče se bodo uporabljali v mestu Celju naslednji znaki za naznanjanje in prenehanje nevarnosti napadov iz zraka: A) Za pretečo nevarnost: 1. triminutno prekinjeno zvonjenje cerkvenih zvonov v cerkvi sv. Jožefa, župni cerkvi, Marijini in evangeljski cerkvi; 2. tri minute trajajoče tuljenje tovarniških siren s prekinitvami (okrog 6 do 10 na minuto) v tovarni Westen in cinkarni; 3. tri hitro zaporedoma sledeči topovski strelji. B) Prenehanje nevarnosti: 1. tri minute trajajoče neprekinjeno pritrkavanje zvonov in 2. tri minute trajajoče neprekinjeno tuljenje siren. Dosedanji znaki za naznanjanje in prenehanje nevarnosti, ki sta jih objavila mestno poglavarstvo in krajevni odbor za zaščito pred napadi iz zraka dne 22. IX. 1939 v »Navodilih Celjanom« in v časopisju, ne veljajo več.

c **Nabava davčnih kart in kontrola uslužbenških knjižic.** Davčna uprava v Celju razglašajo: V smislu čl. 95. zakona o neposrednih davkih se pozivajo vsi delodajalci, ki zaposlujejo hišno služinčad, da si v času do 31. t. m. nabavijo davčno karto pri pristojni davčni upravi. S seboj je treba primesti tudi 25 din za banovinski bednostni sklad in 3 din za specialni doprinos. Delodajalci, ki si navedenih davčnih kart ne bi nabavili do 31. t. m., bodo morali plačati kot kaznen še petkratno vrednost davčne karte. Nadalje se opozarjajo vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbenški davek v davčnih markicah, da predložijo uslužbenške knjižice do 31. t. m. davčni upravi na vpogled zaradi kontrole. Delodajalci, ki ne bi predložili v navedenem roku davčnih knjižic v pregled, bodo kaznovani po čl. 138. zakona o neposrednih davkih.

c **Knjige Vodnikove družbe** je treba dvigniti v celjski podružnici »Jutra« do srede 10. t. m. Knjige dobijo tudi še oni, ki doslej niso bili člani Vodnikove družbe. Pridite po knjige najpozneje do srede 10. t. m., da ne bo prepozno!

c **Člane Slovenskega planinskega društva** prosimo, da čimprej poravnajo članarino za tekoče leto, da bodo na svojih izletih v planinskih kočah deležni članskih ugodnosti. Od 1. februarja dalje bodo veljali članski popusti samo tedaj, če bo planinska izkaznica opremljena z znamko za leto 1940. Poleg popusta na železniških voznjajah, ki znaša 50%, veljajo za člane SPD tudi popusti na avtobusnih progah, n. pr. na progi Celje—Mozirja—Logarska dolina, Celje—Vransko—Ljubljana in na raznih avtobusnih progah na Gorenjskem.

c **Podaljšek glavnega kanala pri cinkarni.** Mestna občina celjska razpisuje dobavo 135 komadov betonskih cevi s premerom 70 cm za podaljšanje glavnega kanala ob cinkarni. Ponudbe je treba vložiti v vložišču mestnega poglavarstva, soba št. 9, do 17. t. m. do 11. dopoldne.

c **Mestna občina celjska** razpisuje mesto pogodbenega uradnika oziroma uradnice II. službene skupine. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 31. t. m. pri predsedništvu mestnega poglavarstva v Celju.

c **Valilna jajca za leto 1940.** Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo: Kr. banska uprava dravske banovine bo v letu 1940. oddajala valilna jajca rjave in bele štajerske kokoši. Da bi se ta odlična pasma čimbolj razširila, se vabijo kmetovalci, da naroče jajca v čim večjem številu. Naročila sprejema mestno poglavarstvo, soba št. 47, do 25. t. m. Tam se dajejo tudi potrebna pojasnila. Cena jajc je 1 din za komad. Mestna občina bo prispevala kmetovalcem 0.50 din za komad, tako da bo kmetovalec plačal le 0.50 din za jajce.

c **Dražba gnoja v mestni klavnici.** Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo: V torek 9. t. m. ob 9. dopoldne bo mestna občina na javni ustni dražbi prodala najboljšemu ponudniku v letu 1940. v mestni klavnici celjski pridelani gnoj. Dražba bo v pisarni mestne klavnice v Klavniški ulici št. 2. Izklicna cena je določena na 4.500 din. Pod izklicno ceno gnoj ne bo prodan.

Ali je to še Slovenija?

Nezdržne prometne razmere

Smrje, 5. januarja.

Tam blizu Sotle sta železniški postaji Dobovec in Sv. Rok. Postaji sta, vendar brez železniških zvez v Slovenijo; ako bi ne bilo bolje proti Zagrebu, bi obupali. Cujmo: Od Sv. Roka vozi proti Regatcu pač vlak ob 6.37, a naprej šele ob 13.33. Na sedež sreza pride torej potnik šele popoldne, ko že niesar ne opravi. Vračati se ne more niti naslednjega dne zjutraj, ker odhaja vlak iz Smarja že ob 8.19, marveč mora čakati na popoldanski vlak ob 16.22, da je doma ob 19.02. Tako izgubi zaradi nedolžnega opravila pri srezu pač dva dneva

Ni čuda, da so ti obmejani pač bolj navezani na hrvatsko banovino, ko imajo tja ugodnejše zveze. Tudi tu je treba spremembe, in sicer čimprej.

Gospodarstvo

— **Vinski sejem in razstava v Ivanjkovcih.** Vinarska zadruga v Ivanjkovcih bo priredila svoj 15. vinski sejem in razstavo v sredo 24. t. m. v dvorani v Ivanjkovcih. Lanska vina se prav dobro razvijajo, so povsem harmonična in imajo malo kisline. Cene so ugodne. Ivanjkovi so v sredini ljutomersko-ormoških goric in so na sejem pripuščena le vina iz tega vinarskega okoliša. Interesenti bodo imeli priliko pokusiti mešana in sortirana vina iz tega okoliša in si nabaviti potrebno količino. Cas prireditve

Iz naših krajev

Žalec Ivan Premik †

Žalec, 5. januarja.

V 83. letu starosti je v Žalcu izdihnil na Novega leta dan najstarejši žalski tržan g. Ivan Premik, ki je zadnje mesece svojega življenja hiral za posledicami poškodb, ki jih je dobil, ko ga je povozil nepreviden kolesar.

Pokojnik se je v rani mladosti zanimal za hmeljarstvo. Večkrat je šel tudi za pokojnega narodnjaka Janeza Hausenbichlerja v Novo Celje po hmeljske sadeže za prvi hmeljski nasad, ki ga je ustvaril Hausenbichler na svojem hmeljišču. Ivan Premik je bil tudi član in odbornik Hmeljarne r. z. z. o. j. in soustanovitelj l. 1880. ustanovljene prostovoljne gasilske čete v Žalcu.

Pokojnika smo spremili v sredo 3. t. m. k zadnjemu počitku. V sprevedu je bilo tudi častno število domačih gasilcev in zastopnikov gasilske župe celjske z dvema praporoma.

Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika predsednik gasilske čete v Žalcu g. Ivan Virant. V svojem govoru je poudaril, da je bil pokojni Ivan Premik marljiv gospodar, vzoren zakonski mož in nad vse skrben družinski oče. Kot gasilec je že ob ustanovitvi gasilske čete žalske pred 60. leti z mladostnim elanom in globokim čutom ljubezni do bližnjega pomagal ustanoviti prostovoljno gasilsko četo v Žalcu, ki ji je ostal zvest do smrti. Društveni načelnik se je zahvalil zaslužnemu pokojniku v imenu gasilske župe celjske in v imenu gasilske čete žalske za njegovo dolgoletno prostovolj-

pa je tudi prav primeren, ker bodo do tega časa vina že tudi zrela.

— **Obveznost vračanja praznih vreč iz inozemstva** povzročajo našim izvoznikom, zlasti izvoznikom, ki izvažajo deželne pridelke v manjših količinah, velike težave, ker inozemski uvozniki nočejo prevzeti obveznosti, da bodo prazne vreče vrnili našemu izvozniku ob določenem roku. To je tudi razumljivo, ker inozemski uvozniki v mnogih primerih preprodajajo uvoženo blago v originalnih vrečah in je ne glede na to vračanje zvezano s tolikimi formalnostmi in stroški, da noče zlasti pri manjših pošiljkah nihče prevzeti takih obveznosti. Zato je Zbornica za TOI v Ljubljani prosila Narodno banko, da bi oprostila od obveze vračanja praznih vreč vsaj one izvoznike, ki izvažajo manjše količine. Na vlogo je prejela zbornica od Narodne banke obvestilo, da je komite razpravljal o vprašanju oprostite obveze vračanja vreč iz kirinških držav pri izvozu manjših partij blaga, pri katerih ni bilo uporabljeno več kot 5 do 10 vreč, in sklenil, da bo devizna direkcija vzela konkretne prošnje posameznih izvoznikov za osvoboditev od obveznosti vračanja vreč v poštev. Zato naj se prizadeti izvozniki obrnejo v vsakem konkretnem primeru s prošnjo za oprostitev obveznosti vračanja praznih vreč po enem izmed pooblaščenih denarnih zavodov na devizno direkcijo neposredno.

Šport

* **Table-teniški turnir v Celju.** Na praznik 6. t. m. in v nedeljo 7. t. m. bo v mali dvorani Celjskega doma zanimiv table-teniški turnir za prvenstvo mesta Celja. Turnir prireja table-teniška sekcija SK Celja, ki bo tudi postavila najštevilnejšo ekipo. Poleg igralcev prireditelja bo nastopila tudi močna garde igralcev SK Jugoslavije s Furlanom na čelu, ki brani prehodni pokal in naslov prvaka. Poleg že znanih igralcev Latiničiča, Rebeuschegga, Coha in drugih se bo predstavila predvsem mlajša številna garda, ki se bo gotovo skušala uveljaviti med starejšimi in izkušenejšimi igralci. Celjane opozarjamo na to zanimivo tekmovanje, za katerega sta razpisana poleg številnih diplom tudi dva lepa pokala. Oba dneva se bo tekmovanje pričelo ob 8.30 zjutraj in bo trajalo ves dan.

* **Snežne razmere 5. januarja.** Mozirska koča na Golteh (1344 m): —8, oblačno, 50 cm snega, 5 cm novega pršiča. Celjska koča (700 m): —6, drobno mede, 20 cm snega, pršič.

no in uspešno delo z željo, naj mu bo lahka domača slovenska in jugoslovenska zemlja in z obljubo, do bomo ohranili nestorja savinjskih gasilcev Ivana Premika v častnem in trajnem spominu.

Nato je zadonel gasilski rog v zadnji pozdrav in na krsto nepozabnega gasilca in žalskega narodnjaka Ivana Premika so začele padati prve grude.

ž **Božičnica.** Prostovoljna gasilska četa v Žalcu je priredila na Stefanovo v Sokolskem domu božičnico ob sodelovanju celjske vojaške godbe, ki je ob tej priliki prvokrat nastopila v Žalcu. Poglobljeni prostor pred odrom je za godbo vsekakor premajhen. Treba ga bo podaljšati in tudi razširiti. Vojaška godba je odlično izvedla koncertni spored in igrala tudi pri plesu. Je pač užitek poslušati poklicne godbenike. Zbrano občinstvo, ki se mu je pridružilo tudi več oficirjev celjske garnizije, je pozdravil z lepimi besedami predsednik gasilske čete g. Ivan Virant, v imenu Rdečega križa pa je spregovoril kapetan g. Toš iz Celja. Nato so uprizorili na novem odru enodejanko »Oboleli stric«, ki jo je režiral g. Rado Stokelj. To je bila prva predstava na novem odru. Zabavna igra je povsem uspešna. Kulise, ki so bile prenešene iz Roblekovice dvorane pa ne ustrezajo dimenzijam velikega novega odra. Zelo trpi akustika, zato bo treba improvizirati za gledališke predstave in koncerte primeren strop na odru. Igri je sledila dražba božičnega drevesa, ki je dala blagajni lep prispevek. Oficielni del je zaključila učinkovita alegorija. Nato se je razvila prijetna zabava.

ž Silvestrovanje. Sokolsko društvo v Zalcu je priredilo v nedeljo v Sokolskem domu Silvestrov večer z obširnimi sporedom. Sodeloval je g. Josip Povhe iz Maribora, ki je izvajal nekaj starih kupletov. Nastop državnega prvaka na kromatični harmoniki g. Rudolfa Piliha je nudil lep umetniški užitek. Nastopil je tudi domači orkester, pomnožen s celjskimi godbeniki. Na sporedu so bili nadalje komični in baletni nastopi, ki pa zaradi slabe akustike in nezadostne pripravljenosti niso prišli prav do izraza. Po lepi polnočni alegoriji je želel društveni starosta br. Vilko Senica vsem gostom, ki so docela napolnili krasno dvorano, srečno in veselo novo leto. V šotarih je bilo vse vzorno urejeno in so tudi vse razprodali. Prijetno in animirano novoletno razpoloženje je trajalo do jutranjih ur.

ž **Roblekov dvorano**, v kateri so bile doslej gledališke predstave raznih kulturnih organizacij, je vzelo za deset let v najem Katoliško prosvetno društvo v Zalcu, ki si je nabavilo lastne kulise in priredilo na starega leta dan svojo prvo predstavo. Igrali so »Revčka Andrejčka«.

ž **Predavanje o organizaciji pasivne obrambe pred sovražnimi napadi iz zraka** bo na praznik Treh kraljev v soboto 6. t. m. ob pol 9. dopoldne v Sokolskem domu v Zalcu. Predaval bo kapetan I. razreda g. Franjo Toš iz Celja. Poleg gasilcev je k predavanju vabljeni tudi ostalo civilno prebivalstvo.

ž **Zvočni kino Zalec**. V soboto 6. t. m. ob 14., 16. in 19.: »Sestra Marija«. Izredno lep film. V glavnih vlogah Camilla Horn, slavni baritonist Aleksander Sved, Hilde v. Stolz, Pavel Javor in Tibor v. Halmay. — V nedeljo 7. t. m. ob 14., 16. in 19.: »Ciganske melodije«. Film velikega formata. V glavnih vlogah Lupe Velez, Jerry Verne, Fred Duprez, Wyn Weaver in Raymond Lovell. Sodeluje najboljši ciganski virtuozi Alfred Rode in njegov orkester.

Šmartno ob Paki

šm Mizerija z električnim tokom. Šmartno ob Paki dobiva električni tok še vedno iz zasebne elektrarne v mlinu. S tem tokom pa je velik križ. Kadar je voda visoka ali pa kadar zmrzne, smo brez toka za razsvetlavo in pogon. Naša električna zadruga je dala že lani v februarju na obnem zboru svojemu predsedniku g. Martinu Steblovniku pooblastilo, da stopi z vodstvom Kranjskih deželnih elektrarn v pogajanja za priključitev Šmartnega ob Paki na omrežje KDE. Od tega občnega zbora je preteklo skoraj že leto dni, a vse je ostalo pri starem, čeprav je glavni vod Kranjskih deželnih elektrarn oddaljen od našega omrežja komaj dva kilometra. S priključitvijo na omrežje KDE bi se tok pri nas pocenil, obenem pa bi prenehale sedanje nevarnosti s tokom in bi električna zadruga pridobila mnogo novih članov. Ker je zadeva za naše gospodarstvo važna in nujna, pričakujemo, da bodo pristojni činitelji v kratkem ukrenili potrebno, da bo tudi naš kraj priključen na omrežje Kranjskih deželnih elektrarn.

Slovenj Gradec

s Silvestrovanje. Tudi letos se je Slovenjgradec poslovil od starega leta v Sokolskem domu, kjer je tukajšnje Sokolsko društvo priredilo svoje tradicionalno silvestrovanje. Pred polnočjo je dramski odsek v režiji g. Ivana Kavsa uprizoril nekaj burk iz slovenjgraškega življenja, ki jih je spisal br. Drago Justin. Po petju narodnih pesmi, ki jih je zapel tukajšnji oktet, se je br. starosta Ivan Rojnik poslovil s klenimi besedami od starega leta in pozval brate in sestre, da ostanejo v novem letu zvesti Sokolu, nacionalni ideji, kralju in domovini. S poskočnicami, ki jih je zaigral sokolski jazz, je staro in mlado z najlepšimi upi in nadami zaplesalo v novo leto.

s **Sokolska efektna loterija**. V nedeljo 31. decembra je bilo žrebanje efektne loterije v veliki dvorani Sokolskega doma v Slovenjem Gradcu. Ze eno uro pred pričetkom se je zbrala velika množica ljudi, ki so nestrpno čakali, ali jim bo sreča naklonjena. Zal pa bodo šli vsi glavni dobitki izven našega mesta v daljni svet. Pol ure pred pričetkom se je sestala komisija, ki so jo tvorili člani loterijskega odbora gg. Alfonz Debelak, Drago Justin, Ivan Rojnik, Vinko Cajnko in Karlo Kokalj, poleg tega pa še

javni notar g. dr. Marjan Belle iz Mariburga in starešina finančne kontrole g. Ignac Kamenik. Žrebanje se je pričelo ob 14. Izžrebani so bili najprej manjši dobitki, nazadnje pa glavni dobitki. Deset glavnih dobitkov so zadele sledeče številke: 19.243 (avto), 3.365 (motorno kolo), 12.767 (šivalni stroj), 19.512 (spalnica), 15.848 (kuhinjska oprema), 18.374 (moško kolo), 2.261 (žensko kolo), 13.962 (plug), 10.101 (foto aparat) in 1.348 (volneno blago za moško obleko). Izžrebanih je bilo še 152 dobitkov.

Laško Roparski umor pri Laškem

Na Silvestrovo nedeljo zjutraj sta šla dva fanta izpod Maliča k maši v Laško. Ko sta stopala po zadnjem klanecu poti, ki pelje iz Šmohorja proti Laškemu in ki se tik za kopaljškim posestvi steka v občinsko cesto iz Rečice, sta v globoko zarezanem kolovozu z grozo opazila truplo mladega moškega, v katerem sta spoznala 17-letnega Ivana Senico, p. d. Sp. Malška, posestnikovega brata izpod Maliča in delavca v tekstilni tovarni v Laškem. Senica je ležal na hrbtu, pod vratom je zevala 7 cm široka rana, sneg je bil poškopljen s krvjo. Truplo je bilo zmrznjeno. Hitela sta v Laško k orožnikom. Na kraj umora je takoj krenila orožniška patrulja pod vodstvom narednikov gg. Dežutlja in Vovka. Patrulja je ugotovila, da je bil pokojni ustreljen v hrbet in da mu je morilec nato prerezal grlo ter ga zabol del z dolgim nožem petkrat v prsi. Pri preiskavi umorjenca je patrulja opazila, da je bila podloga notranjega žepa obrnjena navzven, iz česar se je dalo sklepati, da je morilec potegnil vsebino iz žepa in ni podloge potlačil nazaj. Vse je torej kazalo na roparski umor.

Z bliskovito naglico se je vest razširila po Laškem in vzbudila med občinstvom ogromno pozornost, saj nismo slišali o kakem roparskem umoru v okolici Laškega že 20 let, t. j. od leta 1919., ko so bili na Turju umorjeni in oropani zakonca Matek in služkinja. Orožniki so takoj prijavili zločin sodišču. Sodna komisija pod vodstvom sodnika g. Roša se je podala na kraj umora, da ugotovi podrobnosti. Ugotovitve sodišča so bile enake kakor ugotovitve orožništva.

Medtem so orožniki že poizvedovali, kod je hodil Senica prejšnji dan in v kaki družbi. Dognali so, da je bilo prejšnjega dne plačilo v tekstilni tovarni, kjer je prejel umorjeni svojo meздо, nekaj nad 200 din. Senica je delal pri istem stroju skupaj z 20-letnim Antonom Fajfarjem, posestnikovim sinom iz Erjavčka pri Laškem, s katerim ga je vezalo tesno prijateljstvo. Tudi ta je dobil izplačan svoj zaslužek, nakar sta pohajala skupaj po Laškem in šla v Podergajsovo gostilno. Tam sta izpila 1½ litra vina in jedla klobase. Od tam sta krenila v Drolčevo gostilno, kjer sta zopet nekaj pila do pozne noči, vendar ne toliko, da bi bila vinjena.

Orožniki so hiteli za Fajfarjem in ga našli na domu njegovih staršev, kjer se je takoj začelo izpraševanje. Fajfar ni kazal posebne zadrege. Na vprašanje, kje ima nož, je potegnil iz žepa navaden žepni nož, na katerem se je videlo, da ni bil v rabi že delj časa in da si ga je Fajfar preračunano pripravil. Pri pregledovanju obleke so orožniki opazili na hlačah velike sveže krvne madeže. Fajfar je trdil, da izvirajo od rane, ki si jo je prizadejal na prstu pred kakim tednom pri popraviljanju dežnika. Na vprašanje, kje ima drugi dolgi nož, ki so ga videli prej tovariši pri njem in s katerim je bajke nedavno čakal na nekega nasprotnika, da bi ga zabol del, je povedal, da je ta nož izgubil.

Sledila je aretacija in zasliševanje v Laškem v prisotnosti dveh prič. Fajfar se je čedalje bolj zapletal v protislovja in končno priznal, da je spremljal Senico proti Mulenci, češ da sta se dogovorila, da bosta klicala neko V. Preden sta prišla do hiše, kjer stanuje V., je Senica pregledoval svojo pištolo, ki jo je bil prej dal Fajfarju, da bi mu jo popravil. Pri ogledovanju se je pištola sprožila in se je Senica po nesreči zadel. Ležeč na tleh je prosil Fajfarja, naj ga usmrti, da ne bo trpel in počasi umiral. Fajfar se ga je usmilil ter mu prerezal vrat in ga nato še večkrat zabol del v prsi.

ZVEZNA TISKARNA CELJE, STROSSMAYERJEVA UL. 1

LASTNA KNJIGOVEZNIČA

Seveda je bilo takoj jasno, da zagovor ni resničen, ker je bil Senica ustreljen v hrbet. Na vprašanje, kje je dobil denar, ker so našli pri njem nad 400 din, je odgovoril, da mu je Senica posodil 200 din še v Laškem, ker je potreboval denar za plačilo harmonike, naročene pri izdelovalcu harmonik Zupanecu v Brodnicih. Končno pa je Fajfar pod težo dokazov priznal, da je Senico umoril v namenu, da bi si prilastil njegov denar. Izgovarjal se je, da sta se prepirala in da ga je Senica zmerjal zaradi pištote, kar je Fajfarja ujezilo, da se je odločil za to dejanje. Po umoru je nož in pištolo skrnil v gozdu.

Obdukcijo trupla sta izvršila zdravniška gg. dr. Cede in dr. Lovšin v mrtvašnici v Laškem. Pogreb umorjenega je bil v torek 2. t. m. zjutraj na tukajšnjem pokopališču. V lepem govoru se je poslovil od pokojnega dekan g. dr. Krulc in pokazal na posledice slabe vzgoje naše mladine. Pogreba se je udeležilo mnogo občinstva.

Fajfar je vzel umorjenemu 223 din. To priča še bolj o podivjanosti morilca, ki ga je majhen znesek zavedel k tako strašnemu dejanju. Fajfar se je rodil 31. decembra 1919 in je torej na dan umora, ki ga je izvršil okrog ½2. ponoči, dovršil 20. leto. Starši so pošteni in objokujejo svojega sina, ki je zašel na stranpota. Ze nekaj mesecev je imel mladi Fajfar razmerje z neko E. H. ter živel z njo. Senica je bil brat uglednega posestnika Malška pod Maličem. Bil je, kakor pripovedujejo, zelo priden in pameten mladenič. Morilca so v sredo odvedli v zapore okrožnega sodišča v Celje, kjer čaka na zaslužen kazni. Svojega dejanja se prav nič ne kesa in ne kaže nobenega razburjenja, kakor da bi se ne zavedal strahote svojega dejanja.

Mi smo že večkrat opozarjali na razmere v okolici Laškega. Zdi se nam, da čuje mladina vse premalo dobrega in lepega in da jo navajajo predvsem le k politični in socialni nestrpnosti. Izvestni ljudje smatrajo tako vzgojo za prvenstveno, na srčno kulturo in na moralo se pa premalo ozirajo. Sama pobožnost — kdo bi mogel tajiti, da je okolica Laškega prav vzgledno pobožna — še ne napravi človeka poštenega, zlasti če je ta pobožnost hlinjena, navidezna in samo zunanja. Treba bo stopiti na druga pota, na ona, ki jih je g. dekan pokazal ob odprtem grobu pokojnega Senice. Če bomo šli po teh potih, bo res postalo življenje tudi v Laškem znosnejše.

1 **Sokolsko silvestrovanje**. Tudi na Silvestrov večer je narodno občinstvo napolnilo sokolsko dvorano. Opažamo pa, da postajajo obiski naših višjih z nekaterimi čistimi izjemami vedno redkejši in da prihajajo v naš dom bolj in bolj nam ljubi prijatelji iz takozvanih »nižjih« krogov. Čedalje številnejše so zastopani delavci in nameščenci in zato prav lahko pogrešamo one, ki jim ni mnogo za nas in za naše prireditve, vsaj ne v teh časih. Večer je bil zelo razgiban in vesel, posebno še, ker smo imeli oddelek vojaške godbe iz Celja, ki nas je prav vse zadovoljil. Igrali so dobro in marljivo, izbrane komade in za ples. Spored večera je bil zadovoljiv. Saloigra je bila podana prav dobro. Opazili smo na odru novo moč, ki mnogo obeta. Tercet (s. Slavica, s. Apihova in br. Krašovec) je lepo zapel kitico narodnih pesmi. Trojica br. Horjak, Dragar in Zadravec je vzbujala s svojimi kupleti mnogo smeha. Tudi polnočna slika je bila lepo pripravljena. Skratka, vse je bilo dobro in najboljšje menda še to, da smo staro leto podaljšali za 12 minut, v čemer smo menda edinstveni. Morda bi bilo na mestu kaj šaljivega in krajskega, vendar je prav, če v teh resnih časih slišimo tudi kaj resnega in pametnega. Zabava je trajala do jutranjih ur. Obljubljali smo

Lepe tiskovine, kakor: lepake, letake, prospekte, stenske in žepne koledarje, diplome, srečke, časopise, knjige, cenilke ter vse reklamne tiskovine za trgovce v eni in več barvah vam solidno izgotovi

si, da se bomo na prihodnji prireditvi v našem domu zbrali zopet v tako lepem številu in v takem dobrem razpoloženju, v kakršnem smo bili na Silvestrovo! — Prvič je ta večer funkcionirala centralna parna kurjava. Ni še vse urejeno, pa vendar se je pokazalo, da bo odslej v dvorani toplejše in da ne bo več tistega večnega prepriha. Zasluga za to pridobitev gre pač v prvi vrsti br. Križniku, v nič manjši meri pa tudi vsem onim bratom, ki so tako pridno in požrtvovalno delali mesece in mesece. Hvala jim! Sedaj manjkajo le še stranski prostori, nakar bomo imeli Sokolski dom tak, kakršnega si želimo.

1 **Planinci! Lovci!** Opozarjamo na veliko prireditev, ki bo v soboto 20. t. m. s pričetkom ob 20. v Sokolskem domu. Čisti dobiček je namenjen prvenstveno za gradnjo novega planinskega doma na Šmohorju in deloma za Zeleni križ. Vabimo na to veliko veselico vse naše prijatelje.

1 **Osebnostna vest**. Od našega sreskega načelstva je premeščen k sreskemu načelstvu v Kočevje pristav g. I. Sinkovc.

1 **Sprememba posesti**. Od dedičev pok. Kramerja, krojaškega mojstra v Celju, sta kupila njih vilo v Laškem, bivšo pisarno stare pivovarne, gg. ing. Kuno Widra, obratovodja Kranjskih deželnih elektrarn v Zirovnici, in njegova soproga za 92.000 din.

1 **Mrtvašnica**. Obdukcija umorjenega Senice je zopet pokazala kako pomanjkljivo mrtvašnico imamo. To je koliba brez oken, tako da prihaja svetloba v njo le, če so vrata odprta. V njej stoji mala kmečka peč brez dimnika. Ker je bila obdukcija v hudem mrazu, so se seveda zdravniki pritoževali nad razmerami v mrtvašnici. V kraju, kakršen je Laško, v industrijo, je pričakovati vsak čas smrtnih nezgod in z njimi združenih obdukcij, zato bi bilo že treba skrbeti za moderno mrtvašnico z vodovodom itd. Dokler pa imamo gospodarje z drugimi željami in pogledi, pač ne bo prišlo do kake nove zgradbe, ker smatrajo, da je bolj važno postaviti nov fantovski dom, za katerega je občina določila 100 tisoč din podpore. Ta denar potegnejo iz žepov laških davkoplačevalcev. Davkoplačevalci smatrajo, da bi se dal mnogo bolj obrniti in nočejo imeti nobenih stikov in vezi s fantovskimi odseki. Najprej je treba dovršiti razna nujna javna dela, koristna vsej naši javnosti, šele nato naj pride vse drugo.

1 **Smrtna nesreča**. V soboto 30. decembra je vozil 40-letni posestnik Vladimir Kačur iz Strmce pri Laškem z enovprežnim vozom drva. Na cesti se je konj splašil in skočil. Kačur je padel pod voz, pri čemer mu je šlo kolo čez glavo in zdrobilo lobanjo. Ponesrečenca so prepeljali v celj. bolnico, kjer je v torek 2. t. m. podlegel poškodbam. Pogreb je bil v četrtek 4. t. m. v Laškem ob obilni udeležbi sosedov.

1 **Kino Laško** bo predvajal v soboto 6. t. m. in v nedeljo 7. t. l. vsakokrat ob 16.30 in 20.30 velevilm glasbe in petja »Princesa Ilona«. V filmu nastopajo trije slavni ameriški zvezdniki: Gladys Swarthout, John Boles in John Barrymore, znani iz velikih filmov »Pesem Gauča«, »Sampanjski valček« i. dr. Film je poln pustolovščin, smeha, ljubezni in humorja. Tednik. Oglejte si!

Hrastnik

h **Draginja in povišanje zasluzka**. Cene življenjskih potrebščin so v zadnjem četrtletju minulega leta v toliki meri narasle, da so se po večini na novo preuredili sporazumi med delodajalci in delojemalci glede zaslužkov. Tako je bil dosežen in podpisan dne 12. decembra sporazum med Trboveljsko premogokopno družbo ter zastopniki rudarskega delavstva in vseh treh strokovnih organizacij, po katerem se brutto zaslužkom priračuna še 8-odstotna doklada kot po višek plač od 1. decembra 1939. naprej

Podpisani s tem izrekom za izredno kulantno likvidacijo vsled požara Banki „Sloviji“, zavarovalni družbi v Ljubljani, iskreno zahvalo. Priporočam vsem, da se obračate na njo ter na njenega glavnega zastopnika v Žalcu g. Jožeta Hubrehta in na ekspozituro v Celju.

JOSIP HODNIK, gostilničar in posestnik, Žalec

in traja tako dolgo, dokler se cene življenjskim potrebščinam v maloprodaji v Ljubljani ne spremenijo za več kot 6 točk. Ta sporazum je povzročil med rudarskim delavstvom v tukajšnjih revirjih nerazpoloženje, ki so ga izvestni elementi izbrali tako daleč, da je prišlo do nelegalne stavke v Hrastniku, Trbovljah in deloma tudi v Hudi jami pri Laškem. Rudarsko delavstvo je po skoraj desetdnevni stavki spoznalo, da ta pot borbe ni samo nepravilna, temveč tudi zelo škodljiva. Zato je sklenilo na svojih zborovanjih, da se po božičnih praznikih porvne na delo, svoje zahteve in želje pa izrazi v posebni resoluciji. Ta sklep je bil izvršen tako, da se je po praznikih začelo normalno delo. — Tovarna stekla v Hrastniku je zvišala svojemu delavstvu mezde na 14-dnevni zaslužek takole: do 500 din 20%, do 750 din 15%, do 1000 din 10% in nad 1000 din 7% doklade. Kakor čujemo, je tudi občina dala svojim uslužbencem eno mesečno plačo kot draginjski prispevek.

h Silvestrovanje. Po žalostnih in tihih božičnih praznikih, ko je bilo točenje alkoholnih pijač prepovedano in so bile prepovedane tudi vse prireditve, je na starega leta zvečer nastalo zopet razigrano življenje. Vse gostilne so oživele in so bile dobro obiskane. Prebivalstvo je v dobrem razpoloženju pričakalo novo leto želeč si vsega najboljšega v obilni meri.

Krško

Občinsko gospodarstvo v Občinski hranilnici

Krško, 5. januarja.

»Slovenec« je v št. 269 z dne 22. novembra 1935 na strani 4. objavil sledeče:

»Imenovanje novega odbora Mestne hranilnice v Krškem. Dosedanji upravni odbor Mestne hranilnice v Krškem je kralj. banska uprava razrešila, njegove dolžnosti pa je takoj prevzel novoimenovani gerentski svet s predsednikom g. dr. Murgeljem na čelu. Člani sosveta so sami priznani strokovnjaki kot g. Vodopivec Franc, Lazarini Henrik, Zemljak Jože, Tuma Milan, vsi iz Krškega, ter g. Ernest Cener s Trške gore. — Z imenovanjem novega upravnega sveta Mestne hranilnice se je izpolnila želja prebivalstva, ki stremi za tem, da bi poslovanje Hranilnice služilo splošnim koristim prebivalstva. Z imenovanjem novega sveta, zlasti pa v vsem okraju splošno priljubljene dr. Murgelja, primarija bolnišnice, kot predsednika, je podano jamstvo, da bo novi svet začel z delom, ki bo čim bolj koristilo tako ljudstvu kakor tudi državi.

Da bi prišla do popolnega izraza ljudska želja, bi bilo tudi potrebno, da se spremenita občinski in cestni odbor, odnosno, da se stara razpustita, in njiju mesto pa postavijo ljudje, ki uživajo v tem kraju spoštovanje in zaupanje.

Sedaj pa objavljamo zapisnik o seji občinskega odbora, ki je bila v četrtek 28. julija 1938 zjutraj v občinski pisarni v Krškem. Dnevni red: 1. volitev vrhovnega upravnega odbora Občinske hranilnice v Krškem. Sledi še 9 točk dnevnega reda.

»Ad 1) G. župan predlaga v vrhovni odbor sledeče člane: Franc Vodopivec, Zemljak Josip, Božič Franc, Kerin Alojzij, Sotlar Janez in Hafner Jožef.

G. Bizjak zahteva na zapisnik sledeče: »Slišal sem pripovedovati, da je član občinske uprave g. Vodopivec pripovedoval, da sta se za ravnateljsko mesto v Občinski hranilnici dogovorila z Zemljakom, da bo Vodopivec priporočal Zemljaka na to mesto, katero je bilo ponudeno njemu. Zemljak pa se je zavezal za uslugo plačati Vodopivecu polovico mesečnega honorarja, Zemljak pa da ni ostal mož beseda ter spravlja sam ves honorar. Slišal sem tudi, da je Občinska hranilnica plačevala za opravljanje ravnateljskih poslov poprej 400 do 500 din,

Zemljaku pa da plačuje 1000 din mesečno, ko ni takega poslovanja in prometa, kakor je bil poprej — in to tako prikrito, da niti Vodopivec ni vedel za to približno leto dni. Znano je, da je Občinska hranilnica pasivna, da nima polnega kritja za vloženi denar, za primanjkljaj pa jamči občina s svojo davčno močjo. Radi tega bo padla velika odgovornost na občinski odbor, ako bo volil v vrhovni odbor ljudi, ki iščejo osebne koristi, kakor sem zgoraj navedel.

Za predlog glasuje 8 odbornikov. Glasovanja se izjavita vzdržati gg. Mesenel in Bizjak.

»Slovenec« napačno pravi: »Mestna hranilnica«, pravilno se imenuje Občinska hranilnica. Mi seveda vseeno dobro razumemo to poročilo. Vemo pa tudi, da se oni, ki bo čital prepis zapisnika seje občinskega odbora z dne 28. julija 1938, ne bo čudil delovanju »priznanih strokovnjakov« pri Občinski hranilnici pa tudi pri drugih javnih ustanovah. Ob priliki bomo javnost seznanili še z mnogimi zadevami!

Podsreda

po Nova telefonska centrala. Konec minulega leta je bila pri nas otvorena telefonska centrala. Prebivalstvo se telefonskih pogovorov številno poslužuje in je spoznalo, kako potreben je bil ta napredek. K oživotvorjenju so z večjimi in manjšimi prispevki pripomogli z materialom in denarnimi prispevki Gozdna uprava v Podsredi, Hranilnica in posojilnica, župni urad, prostovoljna gasilska četa, tvrdka Ernest Kos v Posredi, Joško Černelič v Kranju, Anton Kos v Radečah, Josip Ažman v Celju, Ernest Bezenšek in Albin Sotošek v Podsredi ter Ivan Vehovar in Maks Zupan v Koprivnici. Za prispevke jim bodi izrečena najtoplejša zahvala.

po Smrt v snegu. Delavci v premo-govniku v Sušici pri Podsredi so v soboto prejeli znatne zneske zaostale mezde. V Černeličevi gostilni so se nato nekoliko pozabavali in pri nekaterih je bila mera prevelika. 30-letna Ančka Znidaričeva menda ni poznala posledic preveč zaužitega trsnega soka. O mraku je zapustila družbo rudarjev. Na poti proti svojemu stanovanju v Sušici pa je legla v sneg in zaspala. V nedeljo zjutraj so jo našli zmrznjeno.

Kmetovalec

Kmetijsko strokovni, stanovski in gospodarski list »Kmetovalec« je zaključil 56. letnik izhajanja.

Cprav »Kmetovalcu« ni potrebna bučna reklama, vendar želimo opozoriti na ta list, ker je kmetu nujno potreben, če hoče napredovati. Sicer so to spoznali že mnogi kmetje sami, saj so kljub pomankanju gotovine še vedno našli denar za naročnino. Kmetovalec jim je pa

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881

Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

HME LJARJII Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Poštne hranilnice št. 10.994

Erzojavi: „Posojilnica“

Telefon št. 2

BLAGAJNIŠKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18., ob nedeljah do 9. do 11.

bil strokovno vsestranski svetovalec, ki ga pač niso hoteli pogrešati.

Posredoval je nove izsledke v stroki, kadar so bili praktično uporabljivi in preizkušeni za naše prilike, sicer pa je opozarjal na načela kmetijske znanosti ter praktična dognanja in izkustva, ki ravno v kmetijstvu nikoli niso in ne bodo dovoljno naglašena in izžrpana. Količko tega gradiva je »Kmetovalec« v teku let prinesel in s tem slovenskemu kmetu pomagal k napredku, dokazuje splošna uporaba teh nasvetov v praktičnem gospodarstvu na naših kmetijah. Dokazuje pa tudi bibliografija kmetijske strokovne literature, ki jo je pred kratkim izdala Kmetijska zbornica. V tej knjižici, kjer je zbranih čez 10.000 razprav in knjig iz kmetijske stroke, nosi večina značko K., kar se pravi, da je ono razpravo prinesel »Kmetovalec«.

»Kmetovalec« ni samo strokovni list, temveč tudi gospodarski in stanovski. Nikoli se ni spuščal v brezplodne polemike, dokler vprašanja niso dozorela za reševanje. Preden pa je nastopilo takšno stanje, je list vedno nastopal v obrambo gospodarskih in stanovskih interesov kmeta s tehtnimi razlogi in odločno zahtevo. Ta stroga nepristranost v vseh obravnavanih vprašanjih je v naši javnosti splošno priznana in temu je tudi pripisati priljubljenost glasila med kmeti.

Gornji tradiciji zvest je tudi letošnji letnik. Vodilo bi nas predaleč, ako bi našli vse objavljene tehtne razprave. Omenimo le, da je vsebina pestra in vsestransko poučna in da so se v listu obravnavale vse panoge kmetijstva, s čemer se do sedaj noben drug kmetijsko strokovni list ne more ponašati. Posebno opozarjamo na poljubno pisane in praktično poučne prispevke g. Goričana pod naslovom »100 nasvetov in pobud«, kakor tudi na razprave o znanstvenih in praktičnih poizkusih naših priznanih strokovnjakov. Med stanovskimi in gospodarskimi razpravami pa bi omenili temeljite uvodnike, kakor tudi važne razprave iz združništva ter iz zunanje in notranje trgovine.

Razni strokovni listi v državi radi prinašajo ponatise iz »Kmetovalca«, kar dokazuje, da ima slovenski kmet glasilo, ki ga tudi drugod upoštevajo. Zato ne bi smel manjkati v nobeni slovenski kmečki hiši. Naroča se pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg št. 3.

Zemunska vremenska napoved za soboto 6. t. m.: Oblačno in megleno, v Primorju dež, v notranjosti države sneg, na severu ohlajenje, v Primorju in južnih krajih bo topleje.

Franjo Dolžan - Celje

kleparstvo, vodovodne instalacije
strelivoodne naprave

Za kresijo 4
Telefon 245

Prezema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točno in solidno

Celjska posojilnica d.d. v Celju

JE NAJSTAREJŠI NARODNI DENARNI ZAVOD V CELJU

Vse hranilne vloge, vložene pri

CELJSKI POSOJILNICI D. D. V CELJU

so varno naložene, se ugodno obrestujejo in se izplačujejo točno v gotovini

Denar, naložen v domač denarni zavod, donša koristi vsemu domačemu narodnemu gospodarstvu

NALAGAJTE
SVOJE PRIHRANKE V

Celjski posojilnici d. d. v Celju - Narodni dom

TELEFON ŠT. 22
POŠT. ČEK. RAČ. 10-591

CENTRALA: CELJE, NARODNI DOM

PODRUŽNICI: MARIBOR, ŠOSTANJ

Po svetu

Statistika o številu divjih zveri, ki so jo sestavile v Ameriki, navaja, da je na svetu še 90 nosorogov, 2000 goril, 100 tisoč slonov, 150.000 tigrov in okrog 5 milijonov velblodov.

Mirna stranka išče solčno

Dvosobno stanovanje

Naslov v upravi lista.

Lep zaslužek

nudimo za razpečevanje srečk poštne loterije. Vprašati: Jugopromet, Celje, Krekova cesta 11.

Večjo sobo s kuhinjo

shrambo za jedila, kletjo in drvarnico, primerno za boljšo privatno menzo v centru mesta, išče gospodična za takoj. Event. priključitev k rodbini z večjim stanovanjem, ki ne uporablja kuhinje, tudi mogoča. Ponudbe na upravo lista pod »Menza«.

Bukova drva

cepljena, popolnoma suha, prvovrstna, kakor tudi različni smrekovi, borovi, macesnov les in vseh vrst trdi les, popolnoma suh, za mizarje dobite pri tvrdki

IVAN SREBOTNJAK
v Št. Petru v Savinjski dolini

V najem se odda

odnosno tudi proda sredi trga Podčetrtak enonadstropna hiša z gostilno in pekarno, hlev, vrt, prostorno dvorišče (lasten studenec s stalno pitno vodo) in gozdna parcela izven trga. — Ponudbe na Posojilnico na Dolu pri Hrastniku.

KLINAR MILOŠ

KLUČAVNIČARSTVO

Celje, Gregorčičeva 4

CENE ZMERNE
DELO SOLIDNO

Izdelovalnica
Štedilnikov
Iz nerjavečega
jekla
Prevezam
stavbna
ključavničarska dela

ELEKTRIČNE ŽARNICE

dobite pri tv.

K. Loibner - Celje - Kr. Petra c. 17

TELEFON 120

BANAŠKO MOKO DOBITE PRI

JUGOPROMET, lastnik Golob Ivan,
Celje, Krekova c. 11

Na zalogi drobna koruza in koruzni zдроб

Oglašujte!